

سناریوهای نفوذ نرم

www.ketab.ir

مؤلفین:

دکتر امیر هوشنگ خادم دقیق

دکتر علی فرهادی

دکتر رضا خدایی

پاییز ۱۴۰۰

سرشناسه	: فرهادی، علی، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: سناریوهای نفوذ نرم/مؤلفین علی فرهادی، رضا خدایی؛ ویرایش تخصصی امیرهوشنگ خادم‌دقیق؛ ویرایش ادبی ملکه حبیب‌نیا، کوثر خدایی.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، نیروی هوایی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۹ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۹۶-۷۷-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۴۵.
موضوع	: جنگ نرم — ایران
شماره افزوده	: ایران. ارتش. نیروی هوایی. مرکز انتشارات راهبردی
رده بندی کنگره	: ۳۷۷UB
رده بندی دیویی	: ۳۴۳۴۰۹۵۵/۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۲۲۶۵۰
اطلاعات رکورد	: فیبا
کتابشناسی	

مؤلفین: علی فرهادی، رضا خدایی، امیرهوشنگ خادم‌دقیق

ویرایش تخصصی: امیرهوشنگ خادم‌دقیق

ویرایش ادبی: ملکه حبیب‌نیا، کوثر خدایی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۹۶-۷۷-۹

طراح جلد: علیرضا عشقی فکور

مدیریت چاپ و نشر: احمد ملکی

رایانه و تایپ: علیرضا داداشی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

ناشر: مرکز انتشارات راهبردی

قیمت: ۱۱۵۰۰۰۰ ریال

چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

نشانی: تهران؛ خیابان پیروزی؛ ستاد نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی

ایران؛ مرکز مطالعات، تحقیقات و تدوین آیین‌نامه‌های رزمی نهاجا؛

تلفن: ۳۵۷۴۳۱۲-۰۳۳۳۴۰۴۰-۳۳۷۸۷۰۶۵ کد پستی: ۱۷۶۵۳۴۲۴۳۱

فهرست مطالب

فصل اول: مفهوم شناسی و تاریخچه	۱
۱-۱ تعاریف و مفاهیم	۳
۱-۱-۱ تعریف نفوذ	۳
۲-۱ تاریخچه نفوذ در ایران	۵
۳-۱ نفوذ و مصادیق آن از منظر قرآن	۹
۴-۱ عوامل نفوذ در قرآن کریم	۱۲
۵-۱ نفوذ در کلام امام خمینی (ره)	۱۷
۶-۱ نفوذ در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	۲۱
۱-۶-۱ نفوذ فرهنگی و فکری	۲۳
۲-۶-۱ نفوذ سیاسی	۲۹
۳-۶-۱ نفوذ اقتصادی	۳۴
۴-۶-۱ نفوذ امنیتی	۳۵
۷-۱ راه‌های مقابله با نفوذ دشمن از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	۵۰
۸-۱ جریان‌های نفوذی	۵۶
۹-۱ اشکال نفوذ	۵۷
۱۰-۱ نفوذ در عرصه سیاسی	۵۸
۱۱-۱ نفوذ اجتماعی	۶۰
۱-۱۱-۱ راهبردهای نفوذ اجتماعی	۶۱
۲-۱۱-۱ میزان نفوذ اجتماعی	۶۱
۳-۱۱-۱ پیامدهای رفتاری نفوذ اجتماعی	۶۲
۱۲-۱ لایه‌های سه‌گانه نفوذ	۶۳
۱۳-۱ تهدیدات نرم به‌عنوان نماد قدرت نرم	۶۶
۱۴-۱ جنگ نرم	۷۰

۳-۴	گام سوم: نیروهای پیشران سناریوهای نفوذ نرم در سازمان	۱۸۴
۳-۴	تعاریف عملیاتی نیروهای پیشران موضوع تحقیق و سناریوهای چهارگانه	۱۸۶
۴-۴	گام چهارم میزان عدم قطعیت عامل‌های کلیدی موضوع سناریوهای چهارگانه اصلی	۱۹۳
فصل پنجم:	منطق سناریوها و نتیجه‌گیری	۲۰۳
۱-۵	شناسایی و تعیین منطق سناریو	۲۰۵
۲-۵	گام ششم داستان‌سرایی	۲۰۶
		منابع ۲۳۱

تلاش برای ساختن آینده‌ای مطلوب جزء دغدغه‌های دائمی انسان‌های متفکر است، اما این امر به سهولت امکان‌پذیر نیست، زیرا تاریخ همواره تکرار نمی‌شود و تلاش انسان برای ساختن بنای آینده بر اساس نقشه راهی که پیشینیان پیموده‌اند، لزوماً نمی‌تواند چاره‌ساز باشد. در دنیای پیچیده و غیرقابل پیش‌بینی کنونی، سازمان‌ها با مشکلات فزاینده‌ای جهت ماندگاری و رشد خود مواجه هستند. پرداختن به امور غیرقطعی و متناقض از جمله مهم‌ترین وظایف مدیران به‌ویژه در سطوح راهبردی است. در ارتباط با آینده همیشه ابهام و عدم قطعیت وجود دارد، چون تمام دانش انسان درباره گذشته است درحالی‌که تصمیم‌های وی به آینده مربوط می‌شود (رالتون و ویلسون، ۱۳۸۹: ۷).

مطالعه درباره آینده و تلاش برای پیش‌بینی آن، روندها و ویژگی‌های نوظهور و در ادامه ساختن آینده از ویژگی‌های اصلی برنامه‌ریزی‌های راهبردی در حوزه‌های مختلف دانش بشری به شمار می‌رود و ضرورت پیش‌بینی درباره آینده و شناخت جهان پیشرو با پیشرفت جوامع اهمیت بیشتری می‌یابد. شناخت آینده و اقدام به موقع رمز موفقیت در عرصه تصمیم‌گیری راهبردی به شمار می‌آید.

امروزه مسئله نفوذ در طرح‌ریزی‌های راهبردی آینده‌پژوهی از مهم‌ترین مسائل و اخبار روز خبرگزاری‌ها در کنار مسئله هسته‌ای مورد توجه سیاستمداران و افکار عمومی جهان محسوب می‌گردد. هشدارهای متعدد مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) گواه عمق نگرانی ایشان از این مسئله و نزدیک بودن خطر ارزیابی می‌شود. ایشان در تعدادی از سخنرانی‌های خود مسئله نفوذ و انواع آن را تشریح نموده‌اند که در این بین برخی از انواع آن آشکار است و قابلیت پیشگیری دارد ولی نفوذ نرم به دلیل ماهیت آن قابل رؤیت و درک توسط افراد عادی جامعه نیست و می‌تواند بسیار خطرناک و وسیع‌تر از سایر انواع نفوذها باشد؛ بنابراین در این نوشتار با امعان نظر به اینکه اخذ تصمیم‌های منطقی و به تبع آن آغاز اقدام‌های هوشمندانه در قبال راهبردهای متعدد و پیچیده نفوذ برای هر کشوری نیازمند مطالعه عمیق آینده‌های محتمل در راهبردهای نفوذ و عدم قطعیت موجود در آنهاست و

اینکه مسئولین و نخبگان هر کشوری می‌بایست بر اساس تهدیدات موجود، سناریوهای نفوذ دشمن را ترسیم نمایند، بنابراین مؤلفین این اثر که دارای تجارب راهبردی در حوزه‌ی آینده‌پژوهی با رویکرد امنیتی هستند در نظر دارند، به تبیین سناریوهای نفوذ نرم در یک سازمان، قدرت نرم، نظریه‌های جنگ نرم و چستی سناریوهای راهبردی مترتب بر آنها بپردازند.

رئیس مرکز مطالعات، تحقیقات و تدوین آیین‌نامه‌های رزمی

امیر هوشنگ خادم‌دقیق

www.ketab.ir